

PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY
GIMNAZJUM IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA
W SIERPCU NA ROK SZKOLNY 2017/2018

Program zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną

w dniu 15.09.2017r.

WPROWADZENIE

Pierwszymi wychowawcami swoich dzieci są rodzice. To oni kształtują ich rozwój, modelują społeczne zachowania, wpływają na sposób postrzegania świata, wskazują na wartości cenne w życiu. Z chwilą przekroczenia progu szkoły przez dzieci, nauczyciele w sposób świadomy wspomagają rodziców mając na uwadze wszechstronny i harmonijny rozwój ich dzieci. Właściwie kierując wychowaniem ku wartościom pożądanym społecznie, powodują u młodych ludzi „otwarcie na wartości”, poznawanie ich, akceptację (uwewnętrznienie) i kierowanie się nimi w życiu.

Wychowanie to proces wspomagania człowieka w rozwoju, ukierunkowany na osiągnięcie pełni dojrzałości fizycznej, psychicznej, społecznej i duchowej.

Profilaktyka to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, z uwzględnieniem czynników chroniących i czynników ryzyka zaburzających zdrowe życie. Profilaktyka winna wspomagać proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka. Nie wolno ich rozdzielać, gdyż wychowanie musi posiłkować się wiedzą, w której zapisane jest doświadczenie.

Program Wychowawczo - Profilaktyczny szkoły dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów wieku dorastania oraz potrzeb naszego środowiska lokalnego. Jest programem profilaktyki środowiskowej, obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym, podmiotem jego jest całe środowisko szkolne, realizowany jest nie tylko przez szkołę, ale także przez instytucje odpowiedzialne w środowisku za profilaktykę przy współpracy z rodzicami. Zapobieganie uzależnieniom może dokonywać się na różnych poziomach. Wyróżnia się profilaktykę uniwersalną (pierwszorzędową), selektywną (drugorzędową) i wskazującą (trzeciorzędową).

Profilaktyka uniwersalna to działanie mające na celu z jednej strony promocję zdrowia a drugiej zapobieganie pojawianiu się problemów związanych z zachowaniami dysfunkcjonalnymi. Szczególnie wyraźnie akcentuje się budowanie i rozwijanie różnorodnych umiejętności radzenia sobie z trudnościami życia. **Profilaktyka selektywna** ma na celu ujawnianie osób o najwyższym ryzyku dysfunkcjonalności oraz pomaganie im w redukcji tego ryzyka (a więc zapobieganie rozwojowi zaburzeń). **Profilaktyka wskazująca** jest interwencją po wystąpieniu dysfunkcji. Ma ona na celu z jednej strony przeciwdziałanie pogłębianiu się procesu chorobowego, zaś z drugiej – umożliwienie dziecku objętemu terapią powrót do społeczeństwa, prowadzenia społecznie akceptowanego trybu życia.

Program Wychowawczo – Profilaktyczny został opracowany w oparciu o misję i wizję szkoły, ideał absolwenta gimnazjum, po diagnozie potrzeb i oczekiwań rodziców, uczniów i nauczycieli. Jest on podstawą programów klasowych dostosowanych do potrzeb klas. Diagnozę problemów wychowawczych w szkole sporządzono na podstawie:

- badań ankietowych przeprowadzonych w roku szkolnym 2015/2016 na zlecenie MKRPA, opublikowanych w dokumencie „Diagnoza problemów społecznych zrealizowana w gminie Sierpc”
- informacji nauczycieli o zachowaniach uczniów przekazanych na klasyfikacyjnej radzie pedagogicznej w ub. roku szkolny na podstawie obserwacji zachowań uczniów na lekcjach i przerwach międzylekcyjnych
- informacji dotyczących zachowań problemowych uczniów zawartych w sprawozdaniach wychowawców klas za ubiegły rok szkolny oraz w sprawozdaniu pedagoga i psychologa szkolnego
- wniosków z ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczego i Profilaktycznego.

Przy opracowaniu programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły uwzględniono obowiązujące akty prawne:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r.(Dz.U.Nr 78 poz.483 ze zm.)
 - Konwencja o Prawach Dziecka (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526, z późn. zm.)
 - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 1996 r. w sprawie sposobu organizowania i prowadzenia działalności w zakresie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym (Dz. U. Nr 112, poz. 537)
 - Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 i ost. zm. z 25.06. 2002 r. Dz. U. Nr 84, poz. 763)
 - Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178, z późn. zm.)
 - Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społ. (Dz. U., poz. 1113)
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii
 - Rozporządzenie MEN z dn. 14 lutego 2017r. w sprawie podstaw programowych wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego (Dz. U. poz. 356)
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej (Dz. U. poz. 1591)
 - Szkolny Zestaw Programów Nauczania.
- Ewaluacja Programu Wychowawczo – Profilaktycznego zostanie dokonana przez Zespół Wychowawczy.** Proponowane metody - obserwacja, ankietowanie, wywiady, rozmowy, sprawozdania wychowawców z pracy wychowawczo – profilaktycznej, sprawozdania pedagoga i psychologa szkolnego, analiza dokumentów.

WIZJA SZKOŁY - SZKOŁA SUKCESU, NAUKI, SAMORZĄDNOŚCI, ZABAWY.

MISJA SZKOŁY - nasza szkoła to miejsce, gdzie uczeń:

- zostanie przygotowany do podjęcia decyzji o wyborze dalszego kształcenia,
- zdobędzie przygotowanie do uczestnictwa w życiu społecznym i publicznym,
- rozwinie swoją dociekliwość i samodzielność poznawczą, nauczy się korzystać z różnych źródeł wiedzy,
- rozwinie swoje talenty i zainteresowania,
- będzie miał poczucie bezpieczeństwa.

CEL GŁÓWNY WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI

„wszechstronny rozwój osobowy uczniów” tj. ich sfery intelektualnej, emocjonalnej, moralno - społecznej, fizycznej i duchowej oraz przygotowanie do uczestniczenia w życiu kulturalnym i społecznym.

SZCZEGÓŁOWE CELE WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNE

- rozwijanie w uczniach dociekliwości poznawczej, ukierunkowanej na poszukiwanie dobra, prawdy i piękna w świecie,
- budzenie w uczniach szacunku dla dobra wspólnego,
- kształtowanie w uczniach postawy dialogu i przyczynianie się do tworzenia klimatu zaufania, osiąganie celów życiowych drogą rzetelnej pracy,
- budzenie w uczniach wrażliwości moralnej, ukazywanie „dobra” jako atrakcyjnego pierwiastka, pomoc uczniom w rozpoznawaniu wartości moralnych, ich hierarchizacji oraz kierunkowanie w dokonywaniu właściwych wyborów,
- kształtowanie postaw, respektowanie norm społecznych i wychowanie do wartości,
- kształtowanie osobowości uczniów poprzez wskazywanie właściwych postaw wobec siebie i innych ludzi oraz umiejętności analizowania różnorodnych zachowań,
- przygotowanie uczniów do życia w świecie dorosłych poprzez ukazywanie różnych aspektów życia społecznego wraz z jego zagrożeniami,
- dostrzeganie w każdym uczniu ukrytych możliwości oraz każdego drobnego zdolności i rozwijania ich, aby uczeń był kreatywny i miał świadomość wartości swoich działań twórczych,
- kształtowanie umiejętności i przeciwstawiania się negatywnej presji grupy,
- kształtowanie właściwych relacji rodzinnych dziecko – rodzic,
- zadbanie o poprawę sytuacji uczniów z rodzin dysfunkcyjnych, niewydolnych wychowawczo i zaniedbanych (również w aspekcie psychologicznym),
- kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych,
- kształtowanie postaw proekologicznych i prozdrowotnych,
- kształtowanie poczucia tożsamości narodowej,
- zaznajamianie z zagrożeniami bezpieczeństwa i zdrowia oraz uczenie prawidłowej reakcji na te zagrożenia,
- kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, efektywnej współpracy, komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi,
- przygotowanie do odbioru dóbr kultury i sztuki, upowszechnianie czytelnictwa, szanowanie dorobku narodowego przy jednoczesnym otwarciu się na wartości europejskie,
- zapobieganie zachowaniom agresywnym i przemocowym,

- kształtowanie umiejętności dokonywania wyboru zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi. Motywowanie do zdrowego stylu życia,
- kształtowanie postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także autentyczna współpraca wszystkich podmiotów edukacji (rodziców, dzieci, nauczycieli, pracowników szkoły) ,
- kształtowanie postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji, w Europie i świecie,
- włączenie całej społeczności szkolnej do współdecydowania o ważnych sprawach szkoły, integrowanie zespołów klasowych,
- **tworzenie bezpiecznego i zdrowego środowiska szkolnego, dbałość o życzliwą, serdeczną i rodzinną atmosferę w szkole, wzajemny szacunek, tolerancję, pozytywną samoocenę uczniów.**

Powyższe cele zamierzamy osiągnąć poprzez :

1. Współpracę nauczycieli, rodziców i uczniów.
2. Działania dydaktyczno – wychowawczo - profilaktyczne.
3. Atrakcyjne formy i metody zajęć.
4. Wykorzystanie w pracy nowoczesnych środków dydaktycznych.
5. Szeroką ofertę kół i zajęć pozalekcyjnych.
6. Uczestnictwo w różnorodnych imprezach kulturalnych.
7. Zapewnienie opieki i poradnictwa psychologiczno – pedagogicznego.
8. Tworzenie klimatu do samorządności uczniów.

IDEAŁ ABSOLWENTA GIMNAZJUM

Ideał absolwenta Gimnazjum został stworzony na drodze współpracy pomiędzy uczniami, rodzicami i pracownikami szkoły.

Uczeń kończący szkołę powinien charakteryzować się:

- **samodzielnością** - samodzielnie funkcjonować w otaczającym go świecie,
- **ciekawością poznawczą** - swobodnie korzystać z różnych źródeł wiedzy, posiadać umiejętność uczenia się oraz potrzebę dalszego rozwoju intelektualnego, rozpoznawać własne predyspozycje, mocne strony, poprawnie wypowiadać się w języku ojczystym oraz posługiwać się językami obcymi,
- **otwartością** - łatwo nawiązywać kontakty interpersonalne, dobrze współpracować w grupie, dzielić się własnym doświadczeniem z innymi,
- **odpowiedzialnością** - przyjmować odpowiedzialność za podejmowane przez siebie działania, umieć przyznać się do popełnionych błędów,
- **prawością** - w swoim postępowaniu kierować się zasadami moralnymi, reagować na przemoc, wyrażać niezgodę na wszelkie przejawy zła,
- **wrażliwością** - dostrzegać potrzeby innych,
- **tolerancją** - ze zrozumieniem traktować różnice wynikające z różnych możliwości, motywacji, odmienności kulturowych czy religijnych,
- **rozsądkiem** - dbać o własne zdrowie poprzez dobre odżywianie, aktywność fizyczną, pozytywne myślenie, powinien unikać nałogów,

- **szacunkiem** - szanować drugiego człowieka, historię oraz tradycje własnego narodu i regionu, dostrzegać znaczenie więzi rodzinnych czy społecznych, cenić wartość życia ekologicznego,
- **patriotyzmem** – wyrażać troskę o dobro wspólne lokalnej społeczności, posiadać poczucie przynależności narodowej i regionalnej,
- **pewnością siebie** - znać własną wartość, wierzyć w siebie i siebie akceptować, czuć się swobodnie w podejmowaniu decyzji czy rozwiązywaniu konfliktów, wyrażać gotowość do zmian,
- **samokontrolą** - posiadać umiejętność rozpoznawania własnych emocji oraz radzenia sobie z nimi w sposób akceptowany społecznie,
- **wysoką kulturą osobistą** - posiadać nawyki dobrego wychowania,
- **zdolnością kierowania własnym rozwojem** - projektować swoją przyszłość w oparciu o zainteresowania.

OGÓLNE WARTOŚCI WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNE SZKOŁY

1. Poznanie i pogłębianie tradycji rodzinnych, szkolnych, regionalnych, narodowych.
2. Wyposażenie uczniów w społecznie akceptowany system wartości.
3. Stwarzanie wychowankom warunków do poznawania samego siebie, własnej indywidualności.
4. Promocja zdrowego stylu życia.
5. Stwarzanie warunków do poznania przyrody, jej piękna i ochrony.
6. Wspomaganie rodziny w rozpoznawaniu przyczyn problemów wychowawczych i eliminowaniu negatywnych zachowań, prowadzenie profilaktyki uzależnień.

ZESPÓŁ WYCHOWAWCZY - cele pracy Zespołu Wychowawczego:

- integrowanie działań wychowawczych i kierowanie rozwoju pracy wychowawczej,
- korygowanie wewnątrzszkolnych błędów wychowawczych,
- wzajemne wspieranie się wychowawców,
- dbanie o rozwój umiejętności wychowawczych rady pedagogicznej (podejmowanie inicjatyw dotyczących kształcenia),
- podniesienie rangi wychowawców w gronie pedagogicznym.

W skład Zespołu Wychowawczego wchodzi: dyrektor, wice dyrektor, pedagog i psycholog szkolny, opiekun Samorządu Uczniowskiego, pracownik świetlicy, po jednym przedstawicielu wychowawców klas II i III.

ZADANIA I OBOWIĄZKI WYCHOWAWCY - Wychowawca powinien :

- opracować wspólne z uczniami i ich rodzicami program wychowawczo - profilaktyczny,
- organizować zajęcia zespołu klasowego, kształtować atmosferę dobrej pracy, życzliwości koleżeństwa i przyjaźni wśród uczniów,
- współdziałać z nauczycielami uczącymi w klasie, której jest wychowawcą dla doskonalenia procesu dydaktyczno – wychowawczego,

- otaczać indywidualną opieką wychowawczą każdego z wychowanków, w sposób życzliwy, przyjazny i serdeczny pobudzać uczniów do twórczej aktywności,
- współpracować z pedagogiem i psychologiem szkolnym,
- realizować na zebraniach z rodzicami obowiązkową tematykę,
- systematycznie informować rodziców o postępach w nauce i o zachowaniu uczniów na terenie szkoły,
- prowadzić określoną przepisami dokumentację pracy,
- przygotować pisemną informację dla rodziców, na miesiąc przed zakończeniem okresu (roku szkolnego) o przewidywanych dla ucznia ocenach niedostatecznych.

STRATEGIE WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNE

Cele i zadania programu realizowane będą w oparciu o następujące strategie wychowawczo - profilaktyczne:

- Strategie informacyjne – dostarczenie informacji na temat celów i treści kształcenia oraz efektów pracy, jasne kryteria oceniania, wskazywanie mocnych i słabych stron ucznia.
- Strategie komunikacyjne – wyrażanie emocji, inicjowanie dyskusji umożliwiających wyrażanie własnych poglądów, szczerości i otwartości w dyskusji, podejmowanie tematów trudnych, dotyczących jednostki i grupy.
- Strategie współdziałania – podejmowanie współpracy z uczniem i jego rodzicami, wspólne rozwiązywanie problemów i konfliktów, inspirowanie współpracy między uczniami.
- Strategie modelowania – bycie wzorem, autorytetem dla ucznia, wskazywanie reguł i norm postępowania na lekcji, w szkole i w otoczeniu innych ludzi.
- Strategie doświadczania – stwarzanie różnorodnych sytuacji wychowawczych, aktywne i refleksyjne pełnienie ról w klasie i w szkole, dzielenie się efektami własnej pracy z innymi.
- Strategie alternatyw – stwarzanie warunków do wyboru różnej aktywności przez ucznia oraz różnych strategii umożliwiających mu korzystanie z własnych zasobów i niwelowanie indywidualnych deficytów.
- Strategie interwencyjne – pomoc w i dentyfikacji i rozwiązywaniu zaistniałych problemów, udzielanie wsparcia w sytuacjach trudnych.